

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

AVRAM Filimon Petru, născut la 04 decembrie 1966, originar și domiciliat în sat. Cociulia, r-nul Cantemir.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.05.2015 – 25.08.2015;

Instanța de apel: 21.09.2015 – 17.12.2015;

Instanța de recurs: 12.03.2016 – 12.05.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cantemir din 25 august 2015 Avram F. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 8 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită în privința lui Avram F. a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani. Totodată, inculpatul a fost obligat ca în perioada termenului de probațiune să repare integral prejudiciul cauzat părții vătămate prin infracțiune și să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului său violent.

De asemenea, s-a dispus încasarea de la Avram F. în beneficiu părții vătămate Avram T., în vederea compensării cheltuielilor legate de tratament, suma de 1191,55 lei, și respectiv suma de 5000 lei, cu titlu de daune morale și 1200 lei cheltuieli pentru asistența juridică, iar în total 7 391,55 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Avram F. la data de 16 noiembrie 2014, în jurul orelor 19.20, aflîndu-se la domiciliul său din s. Cociulia, r-

nul Cantemir, în timpul unui conflict apărut spontan între el și soția sa, Avram T., inculpatul a tras-o de păr și i-a aplicat câteva lovituri cu pumnul în diferite regiuni ale corpului, provocându-i suferințe fizice, vătămări corporale ușoare, care au condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată - mai mult de 6 zile, dar nu mai mult de 21 zile.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal violență în familie, *adică acțiunea intenționată manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferințe fizice, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale și a sănătății.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Rusev S. în interesele inculpatului Avram F., solicitând casarea sentinței, cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit căreia procesul penal în privința lui Avram F. să fie încetat în legătură cu faptul că în acțiunile lui nu există elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

În motivarea apelului, avocatul a invocat că, instanța de fond a dat o apreciere juridică greșită acțiunilor lui Avram F., calificându-le în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, deoarece în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei, toate probele cercetate, au confirmat situația în care acesta a acționat apărându-se de acțiunile agresive și ilegale ale soției sale Avram T., iar învinuirea înaintată, nu conține toată situația de fapt, având un caracter denaturant în partea care reflectă acțiunile și scopul real al acestuia.

Apelantul a specificat că, așa cum Avram T., în prezența vecinilor Hosman L. și Handuca I., a provocat conflictul cu soțul ei Avram F., 1-a insultat numindu-l alcoolic și cu diferite cuvinte înjositoare, prin care fapt i-a cauzat suferințe psihice, ofensându-l, 1-a lovit cu scaunul, de la ce Avram F. a căzut jos, apoi 1-a lovit cu o sticlă de șampanie în cap și după care în timpul conflictului 1-a îmbrâncit.

În circumstanțele date, Avram F. s-a aflat în situația de autoapărare prin care a încercat să o țină pe soția sa, la depărtare, inclusiv trăgând-o și de păr, pentru a o împiedica pe ultima să-i aplice lovituri peste corp, iar în situația de agresiune a soției sale și în lupta de apărare față de aceasta este evident că ultima a suportat unele leziuni corporale.

Mai mult ca atât, apelantul a indicat și faptul că, în cadrul examinării preliminare a cazului de către șeful de post, în cadrul relatării circumstanțelor cauzei, Avram T. nu a declarat nimic despre faptul că ea ar fi fost lovită cu sticla în cap de către soțul ei Avram F., însă ulteriorul în cadrul urmăririi penale știind cu certitudine că ea 1-a lovit cu sticla în cap pe soțul său și înțelegând că martorii vor declara acest lucru, a distorsionat situația și a comunicat intenționat precum că ea ar fi fost lovită de soț cu sticla în cap, fapt ce este infirmat de martori.

La fel, apărătorul a specificat că, în situația dată, ambii soți și-au cauzat leziuni în timpul conflictului, iar faptul că Avram F. nu a trecut după acest caz examinarea medico-legală pentru stabilirea leziunilor corporale ce i-au fost cauzate de soția sa Avram T., nu-l poate plasa automat în calitatea de agresor în cazul dat.

Apelantul a considerat neobiectiv că la baza sentinței de condamnare au fost puse declarațiile martorilor Avram D. și Avram A., care nu au fost martori direcți la cele întâmplate și au comunicat circumstanțele reieșind din declarațiile părinților și a poziției pe care o au față de aceștia. În cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că martorul Avram A. se află în relații ostile cu Avram F. datorită influenței pe care o are mama sa Avram T. în acest sens, și prin urmare declarațiile ei nu pot fi nicidecum obiective în circumstanțele relațiilor pe care le are în raport cu fiecare în parte.

Referitor la declarațiile părții vătămate Avram T., a invocat că se constată că acestea se combat cu declarațiile lui Avram F., a martorilor direcți Hosman L. și Handuca I.

De asemenea, s-a menționat și faptul că, acțiunile lui Avram F. nu pot fi calificate potrivit Codului penal, în cel mai rău caz fiind necesară calificarea în baza art. 78 Cod contravențional, așa cum conflictul a fost început de către Avram T., ea prima l-a insultat și l-a agresat fizic, iar acțiunile lui Avram F. au rezultat din acțiunile părții vătămate.

În cererea de apel s-a menționat și faptul că, sancțiunea ce i-a fost aplicată lui Avram F. este exagerat de aspră. La momentul actual soții Avram T. și Avram F. se află în proces de divorț și de partajare a averii comune în devălmășie, iar în situația în care pedeapsa ultimului este suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani, acest fapt va determina apariția unor noi provocări din partea lui Avram T. de a-l discredita pe Avram F. în perioada executării pedepsei și a-i crea riscul de a executa pedeapsa în penitenciar.

La fel, s-a considerat neobiectivă obligația stabilită lui Avram F. prin sentința de condamnare, conform căreia acesta urmează să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent. Așa cum, în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești partea acuzării a încercat să-l prezinte pe Avram F. din punct de vedere negativ și în calitate de agresor în relațiile de familie. Acest fapt nu corespunde adevărului, or probele acumulate în această cauză penală denotă cu totul un alt comportament al acestuia.

Referindu-se la acțiunea civilă admisă parțial de instanța de fond, s-a menționat că s-a dat o apreciere greșită probelor și circumstanțelor cauzei și în această latură. La acțiunea dată au fost anexate niște bonuri de plată care nu confirmă tipul de asistență medicală ce a fost acordat și pentru ce diagnoză, or nu s-a probat în nici un mod cheltuielile reflectate în bonurile de plată.

Cu privire la prejudiciul moral a fost menționat că, necătfînd la faptul că partea vătămată invocă că a fost traumatizată psihologic, aceasta nu prezintă careva probe în acest sens. Simpla trimitere la certificatul din 18.11.2014 eliberat de psihologul A. Chirică, care este ilegal, efectuat cu încălcarea procedurii prevăzute de lege și respectiv nu poate fi temei de a invoca astfel de pretenții. În cadrul urmăririi penale părții vătămate i s-a solicitat să fie supusă unei expertize psihiatrico-psihologice pentru a-i fi determinat gradul de suferințe psihice suportate în urma acestui caz, însă, dînsa a refuzat acest lucru, prin urmare în mod conștient a renunțat la acest mijloc de probă ce ar fi demonstrat existența sau inexistența careva suferințe psihice. Astfel, renunțînd la măsurile procesuale de determinare a gradului de suferințe suportate în acest caz, denotă netemeinicia înaintării de către Avram T. a unor asemenea pretenții.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 decembrie 2015 apelul avocatului Rusev S. în numele inculpatului Avram F. a fost admis, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Avram F. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201 alin. (1) Cod penal la 03 (trei) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat, cu stabilirea unui termen de probațiune de 1 (un) an.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Avram T. privind repararea prejudiciului material și moral a fost admisă în principiu, lăsînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța civilă.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar încadrînd just acțiunile inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal. Astfel, instanța de apel a acceptat poziția instanței de fond în partea stabilirii circumstanțelor de fapt determinante pentru calificarea faptei inculpatului, ca fiind corecte și argumentate. Aceste împrejurări au fost constatate de totalitatea de probe acumulate la cauza penală, care au fost corect apreciate, respectîndu-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

La caz, inculpatul a contestat circumstanțele de fapt constatate de instanța de fond, sub aspectul veridicității și aprecierii probelor administrate în instanța de fond. Așa cum evenimentul dat s-a desfășurat în două etape, prima în casă și cea de-a doua în garaj. Colegiul judiciar a atestat, că însăși poziția inculpatului Avram F. pe alocuri este contradictorie: pe de o parte dînsul afirmă că nu este vinovat și solicită achitarea sa, că el a acționat pentru a se apăra, iar pe de altă parte invocă comiterea contravenției prevăzute de art. 78 Cod contravențional.

Prin urmare, instanța nu a reținut argumentul apelantului, precum că ar fi acționat pentru a se apăra, or în ședința instanțelor de fond și de apel s-a constatat, că la momentul săvîrșirii faptei imputate Avram F. era după nuntă, a consumat băuturi alcoolice. După cum a relatat chiar și inculpatul soția acestuia îl alunga din casă și cînd s-a început conflictul erau și vecinele Hosman L. și Handuca I. și prima a început conflictul Avram T. Însă, ulterior, după cum a declarat și martorul Handuca I. și inculpatul Avram F., prima în garaj a plecat Avram T., iar Avram F. a fost cel care a plecat după ea, iar loviturile aplicate părții vătămate nu pot fi apreciate de instanța de apel ca fiind în scop de apărare, așa cum el s-a dus după soție în garaj cu scopul de a continua conflictul iscat.

Mai mult ca atît, din materialele dosarului se desprinde că acesta nu este unicul caz între inculpat și partea vătămată, despre aceasta ne vorbește ordonanța din 18.02.2015 (f.d.63), iar caracterul leziunilor corporale ale părții vătămate atestă că dînsa a fost maltrată într-o manieră care nu putea fi provocată prin acțiunile de apărare din partea lui Avram F. Astfel, nefiind confirmate prin probe acțiunile de apărare a inculpatului, dar nici cauzarea acestuia a leziunilor corporale de către partea vătămată Avram T., după cum se afirmă de către inculpat.

De asemenea, au fost critic apreciate declarațiile inculpatului precum că a dorit să o liniștească pe Avram T., care a început conflictul, or faptul că Avram T. a plecat din casă în garaj încercând să-și găsească refugiul, unde a fost urmată de Avram F., aceasta indică direct asupra faptului că Avram T. era agresată de Avram F., fapt confirmat și prin leziunile corporale depistate la aceasta în urma efectuării raportului de expertiză medico - legală. Instanța de apel a acceptat, că acțiunile ilicite ale părții vătămate Avram T. au provocat reacția violentă a inculpatului, dar nu și agresarea acesteia întru apărare de acțiunile soției.

Analizând situația de fapt și de drept stabilită în cauză, în cadrul cercetării judecătorești, prin probele administrate în instanța de fond și cercetate suplimentar în instanța de apel, Colegiul judiciar a considerat că, din cumulul de probe anexate la materialele dosarului, s-a constatat, că anume Avram F. prin acțiunile sale i-a cauzat leziuni corporale părții vătămate, astfel, aducându-i prejudiciu material și moral lui Avram T. Tot din materialele dosarului se desprinde că la baza hotărârii judecătorești au fost puse doar acele probe care au fost cercetate în modul stabilit în cadrul ședinței de judecată, cu respectarea normelor procesual-penale, inclusiv a prevederilor art. 369 și art. 370 Cod de procedură penală.

La fel, neargumentată a fost și invocarea faptului că, acțiunile lui Avram F. nu pot fi calificate potrivit Codului penal fiind necesară calificarea acestora în baza art. 78 Cod contravențional. Or, instanța de apel a notat că, în cazul dat nu este vorba de contravenție, prin materialele dosarului se confirmă faptul că persoanele sunt membri de familie, a fost demonstrată violența din partea inculpatului, iar acțiunile lui corect au fost încadrate de instanța de fond.

Prin urmare, instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de faptul că, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Având în vedere cele menționate cât și materialele cauzei, instanța de apel a considerat că la stabilirea pedepsei inculpatului pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, din motiv că corectarea acestuia este posibilă și fără izolarea lui de societate.

Totodată, instanța de apel a notat că la pronunțarea sentinței instanța de fond trebuia să pună accent pe faptul că conflictul a fost iscat de Avram T., săvârșirea infracțiunii de către Avram F. fiind condiționată de comportamentul părții vătămate, iar în asemenea situație nu este rezonabil aplicarea unei pedepse prea aspre, ci din contra condiționează aplicarea unei pedepse mai blânde, dar, care totodată duce la atingerea scopului pedepsei penale, prevăzut de art. 61 Cod penal, și anume, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către acesta, cât și de către alte persoane.

În viziunea instanței de apel pedeapsa stabilită de prima instanță este una prea aspră, fapt care condiționează casarea sentinței în partea stabiliri pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În acest aspect, instanța de apel a reținut că, Avram F. nu a fost anterior judecat, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune ușoară, fapt confirmat prin cazierul judiciar al inculpatului (f.d.46), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, ceea ce se demonstrează prin certificatul anexat la materialele dosarului (f.d.48), la locul de trai nu se

caracterizează negativ (f.d.43), iar potrivit art. 76-77 Cod penal a fost stabilită prezența circumstanțelor atenuante, cum este ilegalitatea acțiunilor părții vătămate care a dus la provocarea infracțiunii, și de lipsa circumstanțelor agravante, ceea ce a determinat instanța de apel de a considera că instanța de fond, stabilindu-i inculpatului 8 luni închisoare, i-a aplicat o pedeapsă prea severă.

Cît privește latura civilă, s-a specificat că, din sentința pronunțată de instanță de fond se desprinde, că a fost încasat de la Avram F. în beneficiul părții vătămate Avram T., întru compensarea cheltuielilor legate de tratament, suma de 1 191,55 lei, dar hotărînd încasarea acestei sume, instanța de fond nu a motivat suficient soluția cu privire la necesitatea încasării anume acestei sume cu titlu de prejudiciu material. Mai mult ca atît, prin apelul declarat și care a fost susținut în totalitate în instanța de apel, s-a pus la îndoială cauzarea prejudiciului material în mărime de 1 191,55 lei, fiind menționat că au fost anexate niște bonuri de plată care nu confirmă tipul de asistență medicală ce a fost acordat și pentru ce diagnoză, or în cadrul cercetării judecătorești Avram T. a declarat că are probleme de sănătate la spate și în acest sens nu a fost prezentate careva documente medicale, nu s-a demonstrat pentru ce fel de servicii medicale au fost suportate aceste cheltuieli și în legătură cu care fapt a fost necesar tratamentul dat. Invocînd că nu s-a probat în nici un fel că cheltuielile reflectate în bonurile de plată sînt legate de cazul dat, or în acest caz ar fi fost necesar să se prezinte cartea medicală a bolnavului. Iar, instanța de fond la examinarea cauzei, încasînd suma de 1191,55 lei cu titlu de prejudiciu material, nu a motivat necesitatea încasării acestei sume ca fiind confirmată pe deplin.

În același context, s-a mai notat că, în partea stabilirii și dispunerii încasării prejudiciului moral, în mărime de 5 000 lei, ca fiind o sumă ce va constitui o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată ca urmare a acțiunilor violente din partea inculpatului instanța de fond, nu a ținut seama că conflictul a fost iscat de partea vătămată Avram T., care în ședința instanței de apel nu a fost prezentă ca să se expună asupra prejudiciului moral și material, iar pentru a soluționa acestor întrebări fiind necesar amînarea ședinței de judecată. Așa cum, potrivit art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, *„dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amîna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile”*. Și, bazîndu-se pe prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, care prevede că, *„în cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă”*, instanța de apel a ajuns la concluzia cu privire la necesitatea admiterii în principiu a acțiunii civile, lăsînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța civilă.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel procurorul a atacat-o cu recurs ordinar solicitînd casarea acesteia, cu menținerea sentinței în privința lui Avram F. menționînd că instanța de apel, a prezentat niște concluzii contradictorii în decizia sa, și anume:

- instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că fapta penală reținută în culpa lui Avram F.

- din materialele dosarului se desprinde că acesta nu este unicul caz între inculpat și partea vătămată, despre ce ne vorbește ordonanță din 18.02.2015 (f.d.63), iar caracterul leziunilor corporale ale părții vătămate atestă că dînsa a fost maltrată într-o manieră care nu putea fi provocată prin acțiunile de apărare din partea lui Avram F.

- instanța de apel reține argumentul apelantului că potrivit art. 2 al Legii nr. 45 din 01.03.2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, noțiunea de „violenta în familie - reprezintă orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare a unor alte persoane, manifestată fizic sau verbal, prin abuz fizic, sexual, psihologic, spiritual sau economic ori prin cauzare de prejudiciu material sau moral, comisă de un membru de familie contra unor alți membri de familie, inclusiv contra copiilor, precum și contra proprietății comune sau personale.

Însă, în speța dată nu a fost demonstrat că inculpatul ar fi acționat cu scopul de a se apăra de acțiunile părții vătămate.

- instanța de apel a reținut argumentul apelantului, precum că pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră, instanța de apel notează că la pronunțarea sentinței instanța de fond trebuia să pună accent pe faptul că conflictul a fost iscat de Avram T., săvîrșirea infracțiunii de către Avram F. fiind condiționată de comportamentul părții vătămate, iar în asemenea situație nu este rezonabil aplicarea pedepsei aspre, ci din contra condiționează aplicarea unei pedepse mai blînde, dar, care totodată duce la atingerea scopului pedepsei penale, prevăzut de art. 61 Cod penal, și anume, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît de către acesta, cît și de către alte persoane.

Astfel, aceste constatări contradictorii nu pot fi acceptate într-o decizie a instanței judecătorești, or însăși instanța de apel prezintă argumentele contradictorii.

De asemenea, recurentul susține că instanța greșit a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului și nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 61 alin. (2), 75 alin. (1), 90 alin. (1) Cod penal, art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală. Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel, deoarece, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate:

- aplicînd față de inculpat prevederile art. 90 Cod penal, în raport cu clauzele conținute în dispoziția acestei norme de drept, suspendînd executarea pedepsei și fără a dispune în dispozitivul deciziei prevederea obligatorie din norma vizată că executarea pedepsei se suspendă condiționat, dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat;

- nu a luat în considerare că inculpatul a săvîrșit o infracțiune ușoară cu intenție, a cauzat părții vătămate leziuni corporale ușoare, acțiuni comise în privința soției, în stare de ebrietate alcoolică, cu prezența circumstanțelor atenuante și agravante, care oferă doar dreptul de a individualiza pedeapsa. Or, circumstanțele atenuante, odată constatate în cauză

și puse la baza stabilirii pedepsei, nu mai pot fi invocate și ca motivare de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal.

Împrejurările enunțate relevă că decizia contestată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de modificare a pedepsei stabilită inculpatului de către prima instanță. Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței se observă că instanța de fond a soluționat chestiunile privind individualizarea pedepsei aplicate inculpatului în strictă conformitate cu prescripțiile de drept formal și material.

În continuare, recurentul menționează că soluția instanței de apel cu privire la soluționarea acțiunii civile, este neîntemeiată. Or, cheltuieli legate de tratament au fost suportate de către partea vătămată anume din cauza acțiunilor infracționale ale inculpatului și au fost probate prin bonurile de plată.

Prin urmare, decizia instanței de apel nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului inculpatului în latura penală în partea stabilirii pedepsei, precum și nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția cu privire la latura civilă.

În drept, procurorul își întemeiază recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, iar în vederea acestei statuări se expun următoarele argumente de fapt și de drept.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se reține că instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și motivate corespunzător de către recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat de procuror se constată că ultimul invocă ca temeiuri de drept pct. 6), 10) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, specificând că decizia instanței de apel nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului inculpatului în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, precum și nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția cu privire la latura civilă, totodată specificând că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel din considerentul că aceasta, în viziunea sa, greșit a dispus redozarea pedepsei în privința lui Avram F. și eronat a soluționat acțiunea civilă.

Verificând legalitatea și temeinicia deciziei atacate, în coroborare cu criticele recurentului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului, întrucât argumentele invocate sunt vădit neîntemeiate. Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Prin urmare, pornind de la expunerea argumentelor care au stat la baza soluției de inadmisibilitate, Colegiul penal mai întâi consideră oportun de a reitera că invocarea unor

pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora se circumscriu. Însă, la caz, se constată că, cu toate că recurentul face trimitere la eroarea de drept din pct. 12), care urmează a fi invocată atunci când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, în textul recursului ordinar nu aduce nici un argument în acest aspect, respectiv instanța de recurs nu se va expune asupra acestei pretinse erori.

Totodată, cu privire la alegațiile procurorului precum că instanța de apel nu și-a motivat corespunzător soluția de admitere a apelului declarat, în latura penală și civilă, Colegiul explică titularului dreptului de recurs că motivarea hotărârii este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în privința inculpatului în limitele prevăzute de sancțiunea normei date.

În aceeași ordine de idei se specifică că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de avocatul inculpatului, cu casarea sentinței atacate, în partea individualizării pedepsei și soluționării acțiunii civile. Prin alte cuvinte, conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungînd la concluzia corectă că sentința atacată urmează a fi casată, din considerentele expuse pe larg în partea descriptivă a deciziei adoptate la 17 decembrie 2015.

În consecință, față de cele ce preced, Colegiul penal apreciază că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art.6 CEDO, iar careva contradicții între cele reținute de instanță și dispozitivul deciziei, nu au fost constatate.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs, cu privire la faptul că instanța de apel greșit a reținut starea de apărare în acțiunile inculpatului, în opinia Colegiului penal afirmațiile date contravin statuărilor din decizia recurată. Or, instanța de apel a specificat că: „... nu poate considera întemeiat argumentul apelantului precum că, el a aplicat violența în privința soției Avram T. cu scop de apărare, acestea fiind combătute cu materialul probator administrat, și în special prin raportul de expertiză medico - legală efectuat în privința părții vătămate, lipsa unui astfel de raport în privința inculpatului, prin care s-ar confirma că acestuia i-au fost cauzate careva leziuni corporale. Mai mult ca atît, la materialele dosarului nu se regăsește nici o probă ce ar demonstra că inculpatul s-a adresat la medic în urma acestui caz, că s-ar fi adresat la poliție în urma careva acțiuni violente din partea soției sale. La fel, instanța de apel reține că s-a confirmat atît în instanța

de fond cât și în instanța de apel că agresorul atât fizic cât și psihic, a fost Avram F., ceea ce se desprinde chiar din declarații date de el însuși, Avram T. plecând în garaj el s-a dus după ea cu scopul de a continua conflictul iscat, iar acolo părții vătămate i-au fost aplicate lovituri cu pumnii de către inculpat, chipurile pentru a se apăra. Dar, acțiunile ilegale din partea lui Avram T. nu se desprind în nici un mod în cazul dat, ea doar a plecat din casă în garaj pentru a fi la distanță de inculpat și cu scopul de a aplana în acest mod conflictul.”

Cu privire la cele invocate de procuror privitor la chestiunea de individualizare a pedepsei, în particular avându-se în vedere că pedeapsa stabilită în privința lui Avram F. nu și va atinge scopul, fiind una prea blândă, Colegiul penal amintește că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește avându-se în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului. Adică, categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76 – 77 Cod penal, precum și, efectele acestora prescrise în art.78 Cod penal.

În cauza deferită judecării, aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, au fost valorificate de instanța de apel anume în această ordine, fiindu-i stabilit lui Avram F. termenul de pedeapsă prevăzut de sancțiunea art. 201¹ alin. (1) Cod penal, 03 (trei) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat, cu stabilirea unui termen de probațiune de 1 (un) an.

De altfel, Colegiul penal remarcă că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, ceea ce, la caz, s-a realizat.

În speță, Colegiul penal reține că instanța ierarhic inferioară a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului urmărind în acest sens comportamentul său din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, precum și ținându-se seama de circumstanțele săvârșirii acesteia, un factor decisiv fiind jucat de partea vătămată, care l-a provocat pe inculpat.

Prin urmare, instanța de recurs găsește neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de recurs în partea solicitării de a menține sentința în privința inculpatului și constată că

concluzia instanței de apel, privitor la aceea că pedeapsa stabilită lui Avram F. urmează a fi redozată de la 8 luni, la 3 luni, precum și faptul că corijarea acestuia este posibilă prin aplicarea față de Avram F. a pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea executării acesteia, este una corectă, motivată și întemeiată.

Din atare considerente, Colegiul penal opinează că temeiul pentru recurs invocat de recurent nu este relevant cauzei, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Codul penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilindu-i o pedeapsă proporțională faptelor săvârșite de acesta.

Într-un alt aspect, Colegiul consideră oportun de a face remarcă despre faptul că, procurorul nu a atacat cu apel sentința primei instanțe, potrivit căreia Avram F. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 8 luni închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită în privința lui a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

Prin alte cuvinte, atât instanța de fond, cât și cea de apel, au aplicat în privința lui Avram F. prevederile art. 90 Cod penal, adică institutul suspendării executării pedepsei cu închisoarea. Doar că, în primul caz, aceasta a fost suspendată pe un termen de probațiune de 2 ani, iar în al doilea caz, de 1 an.

În recurs, procurorul vine cu critici privitor la aplicarea art. 90 Cod penal, considerând că pedeapsa astfel a fost greșit individualizată și nemotivată, totodată însă solicitând menținerea sentinței în privința lui Avram F.

Or, o atare poziție a părții acuzării nu este clară, fiind contradictorie cu solicitările pretinse, mai mult că chestiunea executării pedepsei odată ce nu a fost invocată la etapa judecării apelului, nu poate fi criticată în recurs. Respectiv, având în vedere dispoziția art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căreia temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, Colegiul penal nu se va expune asupra alegațiilor titularului dreptului de recurs, în această parte.

În consecință, Colegiul penal conchide că, la caz, nu se constată vreun temei pentru casarea soluției instanței de apel în latura penală în partea stabilirii pedepsei, iar pedeapsa, astfel cum a fost stabilită de către instanța nominalizată, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Într-un alt aspect, Colegiul penal, verificând temeinicia alegațiilor recurentului privitor la soluția instanței de apel în partea admiterii în principiu a acțiunii civile, ține să menționeze că, o dată cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge și numai în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată examinarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Față de cele ce preced, Colegiul penal reiterează că, în procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune. Pentru exercitarea acțiunii civile în procesul penal este necesar întrunirea cumulativă a anumitor condiții. În primul rând este necesar de constatat că infracțiunea a provocat un prejudiciu. Prejudiciul trebuie să fie material, moral sau fizic. Legătura de cauzalitate între infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat - o altă condiție de exercitare a acțiunii civile. Pentru a se putea pretinde repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se cere ca acesta să fie cert. Caracterul cert al prejudiciului înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate și poate fi evaluat și este indubitabil probat.

Din materialele dosarului, se constată că, instanța de apel a conchis asupra soluției de admitere în principiu a acțiunii civile, reieșind din următoarele considerente:

„ în ședința primei instanțe, la data de 01.07.2015 partea vătămată Avram T. reprezentată de avocatul Josu Gh. a înaintat acțiune civilă în procesul penal, prin care a solicitat încasarea pagubei materiale și morale, cât și a cheltuielilor judiciare de la Avram F. în folosul părții vătămate Avram T. În motivarea acțiunii menționând că în urma conflictului dintre soții Avram, părții vătămate Avram T. i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare, astfel prin acțiunile lui Avram F. fiindu-i cauzată o pagubă materială în mărime de 1 191,55 lei, pentru tratament. La fel, a fost menționat și faptul că, prin acțiunile intenționate îndreptate spre pricinuirea leziunilor corporale, fără nici un motiv Avram F. i-a pricinuit dureri enorme, care pînă în prezent nu sunt tratate, fiind traumatizată și psihologic, tulburări cu elemente psihotice, anxietate, fobie specifică, tulburări de somn însoțite de coșmaruri, dereglări de nutriție, tahicardie, fiind necesară reabilitarea psihologică, fapt confirmat prin certificatul eliberat la data de 18.11.2014 de către psihologul IMSP CS Cantemir - A. Chirică. Mai mult ca atât, în privința părții vătămate au fost aplicate măsuri de protecție, Avram F. pînă în prezent nu și-a cerut măcar iertare pentru cele comise. În baza celor menționate considerînd că i-a fost pricinuită o pagubă morală în mărime de 15 000 lei. Iar întru confirmarea acțiunii civile a fost anexată copia bonurilor de plată, copia certificatului, copia trimiterii - extras (f.d.98-101).

Colegiul judiciar reține că, la emiterea sentinței instanța de fond a admis total acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material și parțial în partea încasării prejudiciului moral, hotărînd încasarea sumei de 5 000, lei cu titlu de prejudiciu moral, din suma de 15 000 lei solicitată. a fost încasat de la Avram F. în beneficiul părții vătămate Avram T., întru compensarea cheltuielilor legate de tratament, suma de 1 191,55 lei, dar hotărînd încasarea acestei sume, instanța de fond nu a motivat destul soluția cu privire la necesitatea încasării anume a acestei sume cu titlu de prejudiciu material. Mai mult ca atât, prin apelul declarat și care a fost susținut în totalitate în instanța de apel, s-a pus la îndoială cauzarea prejudiciului material în mărime de 1 191,55 lei. Memționîndu-se că, au fost anexate niște bonuri de plată care nu confirmă tipul de asistență medicală ce a fost acordat și pentru ce diagnoză, or în cadrul cercetării judecătorești Avram T. a declarat că are probleme de sănătate la spate și în acest sens nu a fost prezentate careva documente medicale, nu s-a demonstrat pentru ce fel de servicii medicale au fost suportate aceste cheltuieli și în legătură cu care fapt a fost necesar tratamentul dat. Invocînd că nu s-a

probat în nici un fel că cheltuielile reflectate în bonurile de plată sînt legate de cazul dat, or în acest caz ar fi fost necesar să se prezinte cartea medicală a bolnavului.

Iar, instanța de fond la examinarea cauzei și încasînd suma de 1 191,55 lei cu titlu de prejudiciu material, nu a motivat necesitatea încasării acestei sume ca fiind confirmată pe deplin.

Colegiul judiciar notează că, în partea prejudiciului moral încasat de instanța de fond în mărime de 5 000 lei, ca fiind o sumă ce va constitui o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată ca urmare a acțiunilor violente din partea inculpatului Avram F. Însă, în instanța de apel s-a constatat că conflictul a fost iscat de partea vătămată Avram T., care în ședința instanței de apel nu a fost prezentă ca să se expună asupra prejudiciului moral și material, iar pentru soluționarea acestor întrebări fiind necesară amînarea ședinței de judecată.”

Respectiv, ținînd seama de cele stipulate în art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este expres indicat că, dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amîna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, astfel se trasează concluzia că instanța de apel corect a conchis cu privire la necesitatea admiterii în principiu a acțiunii civile, lăsînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța civilă.

Așadar, avînd în vedere argumentele de fapt și de drept expuse în partea descriptivă a prezentei decizii, se conchide că, în cauză nu s-au comis careva erori de drept prevăzute de pct. 6) și 10) a alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referință, deci, nu persistă temeiuri de casare a soluției adoptate de instanța de apel, pentru care considerente și se dispune inadmisibilitatea recursului declarat de procuror.

9. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DE C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe Avram Filimon Petru, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 10 iunie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru